

A woman in a pink dress and hat looking out from a conservatory. The background is a lush, green conservatory with various plants and flowers. The woman is in the foreground, looking out towards the right. The overall color palette is soft and pastel, dominated by pinks, greens, and blues.

POSLEDNÍ ZAHRADA V ANGLII

JULIA KELLY

motto

motto

POSLEDNÍ ZAHRADA V ANGLII

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Julia Kelly

Poslední Zahrada v Anglii - e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Vsechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitele práv.

ALBATROS **MEDIA**

JULIA KELLY

POSLEDNÍ
ZAHRADA
V ANGLII

motto

Přeložila Dana Chodilová

Copyright © 2021 by Julia Kelly

Translation © Dana Chodilová, 2022

Cover photography © Ildiko Neer / Trevillion Images

ISBN 978-80-267-2354-7

ISBN 978-80-267-2357-8 (epub)

ISBN 978-80-267-2358-5 (mobi)

ISBN 978-80-267-2356-1 (ePDF)

Tátovi, který mi vštípil lásku k zahradám

Tudíž ti budou milá všechna období v roce.

Samuel Taylor Coleridge

PROLOG

LEDEN 1908

Její nohy v robustních vycházkových botách pevně kráčejí po stezce z kamenů, navzdory ledu, který jí křupe pod podrážkami. Zasněžené větve kolem se prohýbají a sklánějí, obtížené až k prasknutí. Všude vládne ticho.

Směřuje hloub do zimní zahrady, strohé a krásné, se shluky stříbrných bříz a svíd, jejichž krvavě rudé proutky se výrazně rýsují na pozadí smutných trav ohýbaných větrem. Okraj zahrady zdobí panensky bílé květy čemeřice – vánoční růže. Bolí ji pomyšlení, že za měsíc vykouknou ze sněhu první zelené hlavičky sněženek, rozvinou se v elegantní bílé kvítky, po nich budou následovat fialové krokusy s jasně žlutými bliznami. Ona sama už tyto posly jara neuvidí. Náznaky, že zahrada je připravena vzdát se svého zimního panování, budou muset přečíst jiní.

Zastaví se na kraji stezky. Smutek na ni dotírá jako divoká šelma, zoufale se toužící osvobodit. Otrže si napůl zmrzlou slzu. Neměla sem chodit, nedokázala však odjet, aniž by ještě jednou, naposledy neuviděla toto místo lásky a ztráty.

Ne. Nezdrží se tu dlouho. Jen na poslední sbohem.

ZIMA

EMMA

ÚNOR 2021

I kdyby tu odbočku nehledala, Highbury House by jen těžko přehlédla. Mezi živým plotem se tyčily dva cihlové sloupy s dvojicí kamenných lvů, připomínka dob kočárů, honů, loveckých balů a velkolepých slavností.

Emma zahrnula na štěrkovou příjezdovou cestu a v duchu se obrnila před setkáním s klienty. Obvykle nepřijímala zakázku, aniž by si místo nejprve prohlédla, ale měla tolik práce s projektem obnovy v Mallow Glenu, že jí nezbyl čas přijet sem ze Skotska a udělat si průzkum. Místo ní sem zajel a všechno přeměřil Charlie, nejlepší kamarád a vedoucí pracovní čtyř její firmy, kterou pojmenovala *Návrat zašlé trávy*. Sydney Wilcoxeová, majitelka Highbury House, jí v sérii videochatů vysvětlila svůj záměr: vrátit kdysi úchvatným zahradám bývalou impozantní podobu.

Krátká příjezdová cesta ústila na dvůr obklopený ze tří stran domovními zdmi. Eleganci sídla poněkud kazily hromady stavební sutě.

Emma zaparkovala za ocelově šedým range roverem, vystoupila a přehodila si přes rameno těžkou pracovní tašku. Do vzduchu se zařízlo kvílení nástrojů a po něm štěkot. Koutkem oka zachytila rudý záblesk, z předních dveří se vyřítil párek irských setrů a upaloval přímo k ní.

Vztáhla ruce, aby je odradila, ale ten menší se hned zvedl na zadní, položil jí pracky na ramena a začal jí olizovat obličej. Druhý poskakoval kolem a nadšeně poštekával.

Ještě pořád se jich snažila zbavit, když ze dveří vyběhla Sydney a poklusem se rozběhla přes dvůr. „Bonnie, dolů! Clyde, nech Emmu být!“

„Nic se neděje,“ uklidňovala ji Emma a doufala, že to zní aspoň trochu přesvědčivě. Bonnie se přitom povedlo ji znovu olíznout. „To byste koukala, kolikrát začínám práci přesně takhle, zvlášť na venkově. Všichni mají psy.“

„Vážně se moc omlouvám. Ten jejich výcvik nás stojí spoustu času a peněz, a stejně jsou to nejnevychovanější psi v celém Warwickshiru.“ Sydney chytila Bonnie za obojek a odtáhla ji, Clyde si šel poslušně sednout paničce k nohám.

„Netvař se, že nejsi stejný lump jako ona,“ vyčinila mu Sydney tónem, který upomínal na dobré školy, lekce v jezdeckém klubu a sobotní kriket na místním hřišti.

Pak se narovнала a upravila si sepnuté kudrnaté zrzavé vlasy.

„Promiňte. Ti dva od rána otravují stavaře. Někdo musel nechat otevřené dveře. Dostala jste se sem bez problému? Nebyla na M40 zácpa? Někdy je to hrůza. Našla jste odbočku hladce?“

Emma zamrkala a nevěděla, kterou otázkou začít. Majitelku Highbury House jako by obklopoval radostný chaos. Emma si toho všimla už při videochatech, ale osobně, obklopená parkem psů, ve stínu přestavovaného domu působila Sydney ještě mnohem bezprostředněji. Nakonec řekla: „Dům jsem našla úplně hladce.“

„Jsem moc ráda, že jste dorazila právě teď. Ráno nám tu přšelo, říkala jsem Andrewovi, že by bylo škoda, kdybyste poprvé viděla zahradu na vlastní oči za deště. Ale pak se vyjasnilo a vy jste tady!“ Sydney se obrátila k domu a pokynula Emmě, aby šla za ní. „Musíte nám prominout ten randál.“

„Bydlíte tady i během přestavby?“ Emma zvýšila hlas a rozhlížela se po vstupní hale zahalené ochrannými plachtami. Vedle impozantního schodiště s ručně vyřezávaným zábradlím stál žebřík a ve vzduchu se vznášela vůně čerstvého nátěru, ačkoli stěny vypadaly, jako by byly teprve zbaveny tapet.

„Bydlíme,“ ozval se za Emmou mužský hlas. „Já jsem Andrew. Rád vás poznávám osobně.“

Emma si s ním potřásla rukou a putovala pohledem mezi manželským párem. Andrew se tyčil nad svou energickou ženou, na nose mu seděly brýle ve stylu Clarka Kenta, krátké hnědé vlasy měl úhledně ulíznuté ke straně. Objal Sydney kolem pasu, jako by to byla ta nejpřirozenější věc na světě, a shlížel na ni se zdravou směsicí pobavení a zbožňování.

I v prachu rozestavěného domu působili Wilcoxeovi vytříbeně, vzdělaně a na úrovni. Sehraný pár, což podle Emminy zkušenosti mohlo znamenat problémové klienty. Byli však platící klienti a chtěli zahradu předělat, ne vytvořit úplně novou, a nehnuli ani brvou, když jim Emma sdělila odhad ceny.

„Andrew se nechal přesvědčit, ať zůstaneme během přestavby na místě.“ Sydney se kousla do plného rtu. „Nakonec z toho vyšel větší projekt, než jsme čekali.“

Andrew zavrtěl hlavou. „Říkali šest měsíců.“

„A jak dlouho už to běží?“ zeptala se Emma.

„Rok a půl, a to máme hotové teprve jedno křídlo. Zbývá toho ještě moc,“ posteskla si Sydney. „Zlato, zrovna jsem chtěla Emmu provést po zahradě.“

„Nechci vás obtěžovat,“ vyhrkla Emma. „Prošla jsem si údaje od Charlieho. Určitě se tu vyznám sama.“

„To si nenechám ujít,“ trvala na svém Sydney. „Moc ráda bych slyšela vaše první dojmy a mám pár nápadů.“

Nápady. Všichni klienti měli nápady, ale jen málokdy se z toho vyklubalo něco kloudného. Třeba ten muž od Glasgow se svou představou, že chce mít uprostřed Skotska tropickou zahradu, a nedbal na její varování, jak nesmírnou práci si vyžádá údržba. Šest měsíců poté, co se firma Návrat zašlé trávy sbalila a přesunula k další zakázce, jí volal se stížností, že mu přes zimu uhynuly všechny banánovníky a že je chce zdarma nahradit. Zdvořile ho odkázala na smlouvu, v níž se psalo, že firma neodpovídá za zanedbání péče ze strany zákazníka.

Aspoň že s Highbury House to bude v tomhle ohledu jiné a Emma si oddechne ode všech současných designových projektů, které přijímala

jen proto, aby udržela firmu nad vodou. Tady šlo o významnou historickou zahradu, která ležela celé roky ladem. Wilcoxeovi ji chtějí vrátit k rozkvětu, přesně jak vypadala při svém vzniku v roce 1907.

I když si rekonstrukce žádaly víc času a mnohem rozsáhlejší výzkum než moderní projekty, Emma je měla ze všeho nejradši. Sváděla bitvy s dvorky vylitými betonem a bídnými trávníky, které založili minulí majitelé, protože to bylo „snazší“ než doopravdy zahradničit. V jednom zvlášť příšerném případě musela vytrhat půl akru umělého trávníku instalovaného v sedmdesátých letech a obnovit původní pečlivě upravenou francouzskou zahradu, jíž se kdysi procházely dámy v napudrovaných parukách. Uměla vykouzlit dávno zapomenuté zahrady z pastvin a výběhů pro koně. Dokázala přetočit hodiny zpátky. Napravit to, co se pokazilo.

Nemohla ale žít jen z takových výzev. Sydney jí bude platit nejméně rok, a tak bude jejím nápadům vycházet vstříc. V rámci rozumných mezí.

„Uvítám vaši společnost,“ prohlásila s největším nadšením, jakého byla schopna.

„Jdeš taky, zlato?“ zeptala se Sydney Andrewa.

„Šel bych, ale Greg říkal něco o podlahových nosnících,“ odpověděl.

„Co je s nimi?“

Andrew se uchechtl a posunul si brýle na nose. „Vypadá to, že v hudebním salonku žádné nemáme. Prohnily skrz naskrz.“

Emma povytáhla obočí a Sydney našpulila pusu.

Andrew jim zamával, sehnul se pod žebříkem a zmizel ve dveřích.

„Poslední dobou se toho bohužel děje moc.“ Sydney ukázala ke francouzským dveřím, které byly zbaveny barvy a zřejmě čekaly na obroušení. „Nejrychlejší přístup do zahrady je tudy.“

Emma vyšla za svou zaměstnavatelkou na širokou verandu. Část velkých plátů břidlice na zemi byla popraskaná, z puklin rašila tráva, ale výhled neměl chybu. Rozlehlý trávník se svažoval z mírného kopce ke stromům lemujícím klidné jezero. Přimhouřila oči, vybavila si starou fotografii, kterou našla v archivech a na níž byla tahle místa zachycena během nějaké slavnosti ve dvacátých letech minulého století. Bývaly

tu krátké schody vedoucí k zrcadlovému jezírku obklopenému dvěma čtvrtkruhy zimostřázu a dlouhým záhonem trvalek, táhnoucím se po východní straně pozemku. Teď tu nebylo nic než pás jednolitého trávníku, který si nepodržel nic z kouzla původního projektu Venetie Smithové.

Emmu zabrnělo v zátylku. Bude restaurovat zahradu Venetie Smithové. Tahle architektka eduardovských zahrad se proslavila v Americe, ale ještě předtím navrhla hrstku zahrad tady v Británii. Emma si vybrala svou kariéru díky pořadu BBC o obnově Venetiiny zahrady u Longmarsh House. V sedmnácti si vydupala, aby ji tam rodiče o prázdninách vzali. Zatímco většina kamarádů vybírala, na kterou univerzitu nastoupí, Emmě v té restaurované zahradě došlo, co chce v životě dělat.

Scházely ze schodů verandy a Sydney ukázala na západní okraj trávníku. „Ze stinné zahrady toho moc nezbylo.“

Emma přistoupila k jednomu ze sukovitých kmenů táhnoucích se v dlouhé řadě podél zatravněné plochy. Studená drsná kůra jí pod rukou připadala konejšivě známá. „Ty stromy v lipové aleji vypadají, že byly dobře udržovány.“

„To asi dělala zahradní služba. Otec využíval stejnou společnost, jakou najímal děda. Dělají, co můžou, aby to bylo úhledné,“ řekla Sydney.

Úhledné, ale nic víc.

„Celá tahle část zahrady byla původně určitě mnohem pestřejší,“ řekla Emma.

„I ta stinná část?“

Emma se usmála. „To je běžný omyl, že stinné zahrady jsou nudné. Nenašla jsem v archivu žádnou fotografii, jak to vypadalo, když to tu Venetia založila. Ona ale milovala barvy, takže se dá předpokládat, že je užívala.“

„Od té doby, co jsme spolu naposled mluvily, jsem si koupila spoustu jejích knih i sebrané deníky,“ pochlubila se Sydney. „Napsala toho tolik, že jsem skoro nevěděla, do čeho se pustit nejdřív.“

„Já mám nejradši její deníky. Několik jich vydala mezi válkami, ale asi před dvaceti lety někdo koupil její starý dům ve Wimbledonu a našel dva z jejích úplně prvních projektů.“

„Ale ne Highbury.“

Emma zavrtěla hlavou. „Kdyby ano, měli bychom základní plán. Čajová zahrada je tamhle?“ zeptala se a kývla k brance mezi lipami.

„Ano,“ potvrdila Sydney.

Jakmile prošly do čajové zahrady, úhlednost lipového stromořadí byla tatam. Ocitly se v prostoru obklopeném cihlovými zdmi a tisy, vybudovaném jako útočiště pro dámy a jejich klevety, zasazené do náruče květin v jemných pastelových barvách. Nyní tu vládl chaos.

„Zahradníci se do těchhle zahradních zákoutí moc nedostanou,“ vysvětlila Sydney trochu omluvně. „Táta říkával, že dost drahé je už jen udržovat trávník a ty části, které jsou vidět z domu.“

Bylo to znát. Například trs uhynulé gaury prorostlé divokou mrkví, vše vysušené a polehlé. Několik smutných keříků růží ztěžklých šípky se rozbuželo po příliš mnoha zimách bez pořádného prořezání. Emma pochybovala, že se v květnu objeví víc než pár kvítků. Všechno ostatní byla nepopsatelná směs dávno mrtvých květin a plevele.

„Pomůžu vám najít službu, která vám bude zahrady udržovat, až tady skončím,“ slíbila.

„Tak moc je to zlé?“ zasmála se Sydney.

„Já být vaším otcem, chci vrátit peníze. Celá tahle část vypadá, že je to jenom plevel,“ řekla Emma a ukázala na podivný prostor s udusanou půdou a zapomenutou teakovou lavičkou zarostlou popínavkami. „Tady nejspíš stával nějaký altánek nebo pergola.“

„Padla za oběť té velké bouři v roce 1987. Víím, že jsme přišli o pár stromů u jezera a v divoké zahradě. V dědečkových záznamech jsem našla účty od arboristů,“ vysvětlila Sydney.

„Neobjevila jste náhodou nějaké materiály z toho roku, kdy byla zahrada založena?“ zadoufala Emma.

„Zatím ne, ale žádné strachy. Děda nikdy nic nevyhodil. Pořád vynáším z pracovny další a další krabice listin, a to jsem se ještě nepustila do podkroví. Jestli tam něco je, tak to najdu,“ ujistila ji Sydney.

Emma prošla za Sydney tisovým plotem do zahrádky zamilovaných, kde zbyla jen holá zem a pár živořících tropických rostlin, o nichž bylo jasné, že se k nim Venetia ve své době nemohla dostat. Dětská zahrada za ní nebyla o moc víc než sbírka plevele a čtyři velké třešně, které

zoufale potřebovaly prořezat. Levandulová stezka neutěšeně zarostla, ale dařilo se jí. Ze zahrady soch zbyl jen trávník a pár polámaných omšelých skulptur. Vedle se rozkládalo nesourodé zákoutí, jehož účel zůstával Emmě neznámý navzdory pátrání, a dále něco, co mělo být bílou zahradou, avšak zarostlou tak, že na jaře bude hrát všemi barvami. Pak vstoupily do prostoru, o němž se Emma dovtípila, že je dávno nefunkční vodní zahrada. Nízké koryto uprostřed dusily rostliny, které rozhodně nebyly vodní. Všechno jí to připadalo jako... žalostná, neproniknutelná změť bobtnající zanedbanosti.

„A nakonec,“ oznámila Sydney, jak tak kráčely po stezce mezi vodní a bílou zahradou, „tu máme tohle.“

Emma nejprve uviděla nad vysokou cihlovou zdí jen vršky stromů a dlouhé výhony popínavé růže bojující o převahu a sluneční světlo. Ale jakmile prošly kolem zaoblené cihlové zdi, která tvořila kruh, dostaly se k hnědooranžové zrelé železné brance. Mřížemi prorůstaly popínavky s mnoha výhony. Jako by se všechno v téhle zahradě chtělo dostat ven.

„To musí být ta zahrada, před kterou mě Charlie varoval,“ vzpomněla si Emma.

„Zimní zahrada. Když jsem byla malá, jezdívala jsem sem jenom dvakrát do roka – na dědovy narozeniny a na Vánoce –, ale pamatuju si, jak mě táta pokaždé vodil po zahradách. Tahle v prosinci vypadala jako jediná, která žije,“ vzpomínala Sydney.

„Byla jste uvnitř?“ zeptala se Emma, chytla se mříží a marně se snažila zahlédnout něco za hustým listím.

„Ne, bylo tu zamčeno, co si pamatuju.“

Emma přejela prstem po velké klíčové dírce v železe. „Takže k té brance není žádný klíč.“

Sydney zavrtěla hlavou. „Další věc, po které pátrám. Andrew navrhl, ať sem pozvu zámečníka, ale volala jsem dvěma a oba mi řekli, že při stavu a stáří branky ji možná budou muset odříznout z pantů, jinak ji neotevřou. A to mi přijde... nesprávné.“

„Nesprávné?“ opakovala Emma a pustila se branky.

„Nemám to svědomí zničit část historie zahrady, když se tolik snažím restaurovat dům. A...“ Sydney se odmlčela, „na té zimní zahradě je něco divného. Působí tak opuštěně.“

Celá zahrada byla ukázkový případ zanedbané péče, proto Emma chápala, jak to Sydney myslí. Odhadovala, že Sydney je asi tak jejího věku, a při pomýšlení, že někdo mohl nechat tuhle zahradu nedotčenou a neošetřovanou pětatřicet let, se otrásla. Působilo to tak... pochmurně? Ponuře?

Tajemně.

Na téhle zakázce nebude nic lehkého. Neexistují žádné plány, zachovala se jen hrstka archivního materiálu a většinu z původní struktury zahrady vzal čas. Ale zatímco některé Emminy konkurenty, kteří dávali přednost snadnému návrhu moderní zahrady podle přesného zadání klientů, by to možná odradilo, ona se při pohledu na tu beznadějnou změť neubránila vzrušení. Díky takovým zakázkám stojí za to zápasit s účty a objednávkami a přetrpět schůzky s účetní. Highbury House byl typem projektu, jaké milovala.

„No, můžeme si vzít žebřík a tu zeď přelézt,“ navrhla.

„To Andrew zkusil,“ odpověděla Sylvia. „Dostal se nahoru a zjistil, že si na druhé straně nemá kam postavit žebřík.“

„Kdy to bylo?“

„Jakmile jsme prodali naši firmu. Nabídli jsme mým rodičům, že ten dům od nich odkoupíme. Děda jim nechal nějaké peníze, ale většina šla na opravy děr ve střeše a vytápění, aby se dovnitř nedostala vlhkost. Během let se z domu stalo břemeno, ale táta nikdy neměl to srdce ho prodat.“

Emma se na ni pousmála. „A vy jste se teď rozhodli dát ho zase dohromady.“

„Přesně tak. Sydney a Andrew Wilcoxeovi, zachránci starých sídel.“

„A jejich zahrad,“ dodala Emma.

„Doufám, že vás neodradilo, jak rozsáhlý je to projekt.“

Ano, rekonstrukce zahrad Highbury House nabývala hroživých rozměrů, Emma se však toho úkolu toužila ujmout. Předchozí projekt Mallo Glen se protáhl o měsíc kvůli třem různým problémům s dodavateli a přinutil ji obětovat menší zakázku, zahradu u domku v Leicestershiru, protože si musela udělat přípravu na Highbury House. Mezera v příjmech boležela, ale Highbury pro ni bude mnohem větší odměnou.

„Je to ošemetné,“ uznala. „Nemáme moc z původní dokumentace a fotografií, a tak jsem nakreslila plány, které vycházejí z Venetiiných jiných návrhů ze stejné doby.“

„Slibuju, že se pustím do těch krabic,“ ujistila ji Sylvia. „Co teď bude dál?“

„Dorazí pracovní skupina. Charlieho už jste poznala, pak je tu Jessa, Zack a Vishal. Začnou likvidací přerostlé vegetace, abychom pořádně viděli, s čím máme tu čest. Tenhle týden bych vám měla být schopna ukázat konečné plány.“

Sydney sepjala ruce před sebou, vypadala, jako by se chystala dát do zpěvu jako nějaká hrdinka z muzikálu. Místo toho ale řekla: „Nemůžu se dočkat.“

Ani já ne, pomyslela si Emma. Ani já ne.

Emma si přesunula nákup zpod jedné paže pod druhou a vytáhla z kapsy klíče. Realitní agent jí nabídl, že s ní Bow Cottage projde, ale zdvořile odmítla. Po dni stráveném se Sydney se těšila na klid a ticho svého pronajatého bydlení.

Po dvou pokusech se jí povedlo otevřít červené dveře a rozsvítit v chodbě. Nechala za sebou dveře zaklapnout a vydechla úlevou. Pak se v domě, který se na devět měsíců stane jejím domovem, vydala hledat kuchyni. Zavazadla, nacpaná v kufru auta, vyzvedne později. Nejdřív potřebuje šálek čaje a nabít si telefon.

Napravo od vchodu objevila poměrně velký obývací pokoj a vedle něj malou pracovnu. Naproti přes chodbu byla jídelna s rozložitým stolem, který využije spíš na výkresy než pro stolování. Vedle našla kuchyni: prostou, ale hezkou se záclonkami ve velkých oknech vedoucích na cihlový dvorek s trávníkem zakrslého jílku a se vzrostlou velkokvětou magnólií vzadu. Položila pytlíky s potravinami na pult, zapojila vybitý telefon, nalila vodu do připravené rychlovarné konvice a začala plnit svou dočasnou ledničku.

Právě uklidila jogurt a mléko, když jí cinkla zpráva. Škubla sebou při pohledu na to, kolik textovek došlo. Několik jich bylo od Charlieho, ptal se, jestli nechce něco dovézt, až se druhý den ráno sejdou na místě. Neodpustil si rýpnutí, že se jí zase vybil mobil.

Jak se probírala telefonem, zjistila, že má zmeškaný hovor od táty. Zavolala mu a zapnula hlasitý odposlech, aby přitom mohla dál uklízet jídlo.

„Jsi v pořádku, Emmo?“ ozval se tátův hlas s výrazným jiholondýnským přízvukem.

„Zníš vesele,“ podotkla Emma s úsměvem.

„Celý den visím na drátě, abych se dozvěděl, jak ses měla první den.“

„Nazdar, holčičko!“ zavolala máma z pozadí. „Ráda slyším, že nekašleš na svoje milující rodiče.“

„Máma tě zdraví,“ přetlumočil táta.

Emma si povzddechla. „Promiňte, že jsem nevolala dřív. Vybil se mi telefon.“

Zasmál se. „To dělá v jednom kuse. Co zahrada?“

Položila na pult chleba. „Bída a utrpení. Sydney a Andrew, současní majitelé, ji koupili od Sydneyiných rodičů a ti ji zas zdědili po jejím dědovi. Vypadá to, že ti rodiče dělali, co mohli, aby jim to nespadlo na hlavu, ale na víc se nezmohli. Umíš si představit, jak ta zahrada vypadá.“

„Je to tak zlé?“

„Na některých místech ji někdo úplně překopal, jinde je to prostě divočina. Jsou tam čtyři třešně odrůdy Morello, které vypadají, že nebyly pořádně ošetřené třicet let. A pak ten spodek. Je to spoušť a o jednom zákoutí vůbec netuším, k čemu sloužilo.“

„To zní jako práce přímo stvořená pro tebe,“ zasmál se táta.

„Ano. Muselo to tam vypadat krásně ještě pět let potom, co to Venetia dokončila.“ Jenomže pochybovala, že Venetia Smithová kdy viděla plody své práce. Emma o ní věděla, že se po odchodu z Highbury už nikdy do Británie nevrátila.

„To jistě.“ Zvuky na druhé straně se utlumily a Emma poznala, že se táta snaží zakrýt mikrofon mobilu. Obrnila se před očekávaným: „Chce s tebou mluvit máma.“

Než si stačila vymyslet nějakou výmluvu – je unavená, potřebuje si udělat večeri –, uslyšela, jak telefon putuje z jedné ruky do druhé a pak se ozvala máma. „Už ti dali vědět z nadace?“

„Ahoj, mami. Mám se dobře, díky za optání.“

„Jsme tu jak na jehlách, Emmo. Ty to místo vedoucí ochrany životního prostředí potřebuješ,“ ignorovala ji máma.

Potřebuješ, tak by to Emma zrovna neřekla, ale ze všech sil se snažila potlačit rozmrzelost. Máma pro ni chtěla to nejlepší a stabilní práce u prestižní Královské společnosti botanického dědictví znamenala to nejlepší, v co by mohla holka z Croydonu bez vysokoškolského vzdělání doufat.

„Ještě nevím. Říkali, že zavolají, pokud postoupím do dalšího kola pohovorů,“ řekla.

„Jistěže tě budou chtít vidět znova. Na to místo nenajdou nikoho lepšího. A ty bys měla pro změnu pravidelný příjem.“

„Já mám pravidelný příjem,“ ohradila se Emma. *Většinou*.

„Copak jsi celé léto nenaháněla tu hroznou dvojici, co se jí nechťelo platit?“ připomněla jí máma.

Přesnější bylo říct, že její právník naháněl dvojici, která jí odmítala zaplatit druhou polovinu honoráře a snažila se to zamáznout šekem na deset tisíc liber za vzácné rostliny a stavební materiál, které podle jejich požadavků zapracovala do designu zahrady.

„Nakonec zaplatili,“ namítla Emma s povzdechem a vzpomněla si, kolik ze získaných peněz spolky náklady na právníka.

„Až když jsi jim pohrozila soudem.“

„Takové případy se nestávají moc často,“ bránila se Emma.

„Přiznej si to, zlato. *Návrat zašlé trávy* je dobrá firmička, ale ne že by zrovna dláždila cestu zlatem.“

„Mami –“

„Kdybys vzala práci u té nadace, mohla by sis konečně koupit dům. Ceny nejsou tak špatné, pokud jdeš dost na jih od Temže. Měla bys vlastní zahradu a byla bys mnohem blíže tátovi a mně, místo aby ses pořád jenom toulala.“

„Já se toulám ráda.“

„Neplatili jsme ti s tátou všechno to školné proto, aby z tebe byl bezdomovec,“ tlačila na ni máma.

„Mami! Nejsem bezdomovec. Bydlím vždycky tam, kde pracuju. Kromě toho, kdyby mi ta nadace nabídla práci – a zatím mě ještě ani

nepozvala na druhé kolo pohovorů –, stejně bych musela vymyslet, co udělat s firmou. To není lehké rozhodnutí.“

„Mohla bys ji prodat.“

„Mami.“

„Bylo by to tak špatné?“

Popření nepřišlo tak rychle, jak by mělo. Emma milovala *Návrat zašlé trávy*, ale být jedinou majitelkou firmy znamenalo tvrdý chleba. Žila v neustálém stresu, jestli už letos náhodou motyka nespustí a všechno se to nezhroutí. Pár špatných zakázek – nebo nějaká doba bez práce – a nebude v sázce jen její živobytí, ale i živobytí jejích zaměstnanců.

Kdyby se mohla zabývat jen designem zahrad, byl by to ráj, ale šlo o mnohem víc. Děkala i účetnictví, personalistku, výplatní listiny, marketing, prodej, všechno dohromady. Některé dny se připotácela z práce a celý večer strávila nad notebookem, zpracovávala hromadu papírování, které se pojilo s vedením malé firmy. Pak se zhroutila do postele a probouzela se z neustále se vracející noční můry o tom, jak se připojí k internetovému bankovníctví a zjistí, že má účet přečerpaný o pětasedmdesát tisíc dolarů.

V takové dny – a při takových rozhovorech – uvažovala, jestli si jen nenamlouvá, že tohle dokáže dělat po zbytek života.

Odkušala si. „Musím si udělat večeri a nachystat se na zítřek.“

„Máš v sobě takový potenciál, Emmo.“

Nevychovala jsem tě proto, aby ses celý den hrabala v hlině.

Měla ses stát něčím lepším.

Všechno jsi zahodila, Emmo.

Takové zklamání.

Emma tahle slova slyšela při každé rodinné hádce poté, co se vykašlala na univerzitu a vybrala si tenhle život. Život, jaký pro ni máma, která se vypracovala nad své dělnické kořeny, nechtěla.

„Musím končit, mami,“ hlesla.

„Pošli nám fotky toho domu, kde bydlíš,“ nasadila máma veselý hlas poté, co zasáhla dceřino slabé místo.

„A taky zahrady!“ zavolal táta zpovzdálí.

„Pošlu,“ slíbila Emma. Ukončila hovor a vrátila se k ukládání potravin. Pokoušela se setřást plíživý pocit, že má máma pravdu.

VENETIA

ÚTERÝ 5. ÚNORA 1907

Highbury House

Slunečno, východní vítr

Každá nová zahrada je jako nepřečtená kniha, její stránky přetékaají možnostmi. Dnes ráno jsem stanula na prahu Highbury House a málem se chvěla vzrušením. Každá zahrada – každá tvrdě vybojovaná zakázka – mi připadá jako vítězství a umínila jsem si, že Highbury House bude mé dosud největší dílo.

Ale to předbívám.

Zazvonila jsem na zvonec a někde v domě se rozštěkal pes. Čekala jsem, popotahovala se za klopy vlněného kabátu v námořnické modři, který tak hezky ladil k bílé košili. Adam mi schválil, jak vypadám, než mě poslal na vlak se slibem, že se postará o dům a o zahradu, zatímco budu ve Warwickshiru.

Rozhlížela jsem se kolem a žasla nad tím, jak přísně dům vypadá bez věnců a girland věncících okna a dveře, když jsem tu byla v prosinci. Paní Melcourtová, paní domu, tehdy byla někde na návštěvě, ale pan Melcourt si se mnou dlouze promluvil a pak mi dovolil projít se po rozlehlém trávníku a unavených záhonech zahrady tolik postrádající fantazii, až mě to rozesmutnilo. Koupil ten dům před třemi roky a nyní, poté co přebudovali všechny pokoje, došla řada na okolí. Najal si mě na doporučení několika mých bývalých klientů, na které chtěl

bezesporu zapůsobit. Chce mít zahradu prodchnutou elegancí a ctižádostí, má vypadat, že je v rodině už roky, ne jako nová akvizice pořízená z nedávno zděděných peněz vydělaných na výrobě mýdla.

Velké přední dveře se se skřípotem otevřely a objevila se v nich hospodyně v upjatých naškrobených černých šatech s vysokým límcem, na nichž jí visel řetěz s klíči jako nějaké středověké zámecké paní.

„Dobré ráno,“ pronesla odměřeným hlasem s birminghamským přízvukem.

Sevřela jsem pevněji lepenkovou tubu s papíry, které jsem si přivezla z Londýna. „Dobré ráno. Jsem slečna Venetia Smithová. Mám schůzku s panem Melcourtem.“

Hospodyně si mě změřila pohledem od okraje klobouku až po špičky bot. Stáhla ústa do úzké čárky, neušlo jí bahno, od kterého jsem se umazala, když jsem ráno kontrolovala růže.

„Mohu se zout, jestli chcete,“ nabídla jsem se.

Hospodyně ztuhla, jako bych ji bodla jehlicí do klobouku. „To nebude nutné, slečno Smithová.“

Odvedla mě ke dvojitému salonu a pokynula mi, abych počkala přede dveřmi. Viděla jsem, že pokoj je nepochybně velkolepý, pootevřené zasouvací dveře mohly místnost obloženou dřevem rozdělit.

Na jednom konci hořel v mramorovém krbu oheň. Nad hlavou se mi třpytil velký lustr s elektrickými žárovkami v desítkách skleněných mističek, osvětloval tapisérie a malby. Největší ozdoba však trůnila uprostřed pokoje: drobná světlovlasá žena v bílých vlněných denních šatech opásaných černou stuhou. Naproti ní seděly vedle sebe tři děti a jejich chuva dohlížela na nejstarší, dívka právě četla: „Kočička řekla sově: ‚Ty elegantní slípko! Jak kouzelně sladce zpíváš!‘“

„Má drahá,“ promluvila žena v bílém, v níž jsem vytušila paní Melcourtovou.

Děvče okamžitě zmlklo. Z křesla se zvedl mohutný pan Melcourt v inkoustově černém obleku.

„Slečna Smithová,“ ohlásila mě hospodyně.

„Děkuji vám, paní Creasleyová. Uvedte ji prosím dál,“ řekla paní Melcourtová.

Paní Creasleyová ustoupila, abych mohla vejít.

„Slečno Smithová, doufám, že jste neměla příliš obtížnou cestu,“ uvítal mě pan Melcourt.

Dívala jsem se na něj a fascinovalo mě, jak mu nad tuhým límcem košile poskakuje ohryzek. To je každý člověk v této domácnosti vězněm škrobu?

„Byla velmi příjemná, děkuji,“ odpověděla jsem.

„Moje manželka, paní Melcourtová,“ představil pan Melcourt svou ženu.

Nepatrně jsem podklesla v kolenou, na což paní Melcourtová mírně pokývla. Nezvedla se.

„To jsou ty plány?“ zeptal se pan Melcourt dychtivě.

Zvedla jsem lepenkovou tubu. „Ano.“

„Doufám, že vám pomohla korespondence s panem Hillockem.“

„Je to velmi znalý muž.“ Dobrý hlavní zahradník může tvorbě nového projektu velice prospět. Ještě dlouho poté, co opustím Highbury, bude mít pan Hillock za úkol udržovat duch mého výtvoru.

„Chcete se podívat na poslední nákresy?“ zeptala jsem se.

Pan Melcourt přikývl. Jeho paní se jen pousmála, poslala děti pryč, vstala a přistoupila k manželovi.

Rozvinula jsem plány na stole z palisandrového dřeva a přes kovové obroučky brýlí jsem si své zaměstnavatele prohlížela. Nepotřebovala jsem ty brýle na nic víc než na podrobné náčrty, ale zjistila jsem, že obrýlenou ženu lidé podceňují, čehož jsem ráda využívala.

„Nejprve se podívejte na celkový nákres pozemků. Řekl jste mi, že chcete zkombinovat formální a přírodní styl a docílit duchu elegance a překvapivosti. Ten velký trávník zastupuje formální prvek.“ Ukázala jsem na hranatý obrys představující dlouhý pás trávy už nyní rostoucí u domu. „Výhled z verandy dolů k jezeru je půvabný, ale chybí něco, co by upoutalo oko. Dotek dramatickosti. Vyřízneme do svahu schody a vybudujeme malou zídku lemovanou výsadbou. Schody povedou dolů k širokému, mělkému zrcadlovému jezírku a pak bude trávník pokračovat bez přerušení až dolů k jezeru.“

„Odstraníte stromy kolem jezera?“ zeptal se.

Zavrtěla jsem hlavou. „Máte tu vzrostlé buky, břízy a hlohy, dodávají pozemku dojem starobylosti. Jak uvidíte, nejformálnější části zahrady

jsou ty nejbliž domu, kde se budete nejspíš zdržovat.“ Vzhledla jsem k paní Melcourtové. „Vaši hosté si třeba vychutnají piknik na trávníku nebo si tam zahrají krocket a pak se projdou kolem dlouhého záhonu, který se potáhne podél východního okraje trávníku, nebo lipovou alejí a stinnou částí naproti. Jak se budou blížit jezeru, zahrada se přirozeně promění do volnějšího, přírodnějšího stylu.“

Pan Melcourt se ušklíbl. „Přírodnějšího.“

„Pan Cunningham i pan McCray váhali, když jsem jim tohle navrhla, ale můžu vás ujistit, že byli výsledkem potěšeni,“ zmínila jsem dva bohaté průmyslníky, členy téhož londýnského klubu jako pan Melcourt.

Zadržela jsem dech, nastala klíčová chvíle. Budou Melcourtovi typ klientů, kteří si o sobě myslí, že chtějí něco nového, krásného a inovativního, ale ve skutečnosti žádají uklidňující známost přísně šlechtěných, formálních prostor ve stylu zahrad minulého století? Nebo mi dovoli dát jim mnohem víc – obyvatelné umělecké dílo, mnohem živější než všechny obrazy?

„Pan McCray se vážně zmínil, že máte jisté radikální názory,“ potvrdil pan Melcourt. „Ale taky mi řekl, že s výsledkem sklízí samou chválu.“

Protože jeho žena nic nenamítala, usmála jsem se. „To ráda slyším.“

Rychle jsem předvedla detail dlouhého trvalkového záhonu, ukázala jsem mu, jak se budou vysoké stonky klematisů tyčit nad růžemi, bělotrny, zvonky, okrasným česnekem a stračkami v něžně růžových, bílých, stříbrných a fialových odstínech. Předvedla jsem jim, jak stěny ze živých plotů a cihel vytvoří zahradní zákoutí zasvěcená různým tématům hned západně od stinné části zahrady. Upozornila jsem je, že různé prvky zahrady si vyžádají svůj čas: lípy bude třeba každý rok pečlivě upravovat, splétat pružné mladé výhonky, aby se vytvořil dojem, že člověk prochází mezi dvěma živoucími stěnami. Mluvili jsme o tom, která díla z rozrůstající se rodinné sbírky budou v zahradě soch vypadat nejlépe a kde by si mohly hrát děti.

Kdesi v domě se rozezněl zvonek, ale Melcourtovi ani nevzhlédli.

„Kuchyňskou a zeleninovou zahrádku jsem zachovala hned u domu. Není třeba je přemísťovat a sad je už vzrostlý a plodí vám ovoce,“ řekla jsem.

„Ale je to tak blízko domu,“ zabručela paní Melcourtová.

Její námitkám jsem okamžitě porozuměla. „Zatím odděluje kuchyňskou zahrádku od zbytku pozemků jen tisový živý plot. Doporučila bych postavit tam stěnu, aby se lépe oddělily zahrady pro práci a pro potěšení. Jestli chcete, ukážu vám návrh.“

Ozvaly se těžké mužské kroky a všichni jsme vzhledli. Nově příchozí měl na rozdíl od pana Melcourta kravatu mírně nakřivo a i zdálky jsem viděla skvrny od bahna na záložkách jeho kalhot.

„Matthewe!“ vyhrkla paní Melcourtová a její chlad vystřídala očividná láska.

„Zdravím, Helen. Dnes ti to obzvlášť sluší,“ zalichotil jí ten džentlmen, políbil ji na tvář a potřásl si rukou s panem Melcourtem.

„Slečno Smithová, ráda bych vám představila svého bratra, pana Matthewa Goddarda,“ řekla paní Melcourtová.

„Těší mě, slečno Smithová,“ pozdravil mě pan Goddard a chopil se mé ruky. Ta jeho byla navzdory venkovní zimě teplá a na džentlmena nečekaně hrubá.

„Musím přiznat, slečno Smithová,“ pokračoval, „že jsem dnes přišel do Highbury House v naději, že vás tu potkám. Jsem velký obdivovatel vaší práce.“

Maličko jsem ucukla a vyvlékla se mu z ruky. „Ano?“

„Loni jsem navštívil Longmarsh House. Zahrady jsou tam naprosto úchvatné.“

Trochu jsem se uvolnila a s láskou vzpomněla na Longmarsh a lady Malloryovou. Tato vdova se zalíbením v přírodě a s pozemkem problematicky situovaným na kopci byla mým prvním velkým klientem po otcově smrti. Projekt byl velice ambiciózní, vyžádal si vybudování teras na svazích a vytvoření sedmi úrovní pro sadbu. Celou dobu jsem se dopouštěla chyb, jak se stává všem novým designérům, ale když jsem skončila, lady Malloryová mé dílo prohlásila za své vlastní visuté babylónské zahrady.

„To je od vás laskavé, pane,“ řekla jsem.

Paní Melcourtová se na nás dva dívala, jako by po něčem pátrala. Nakonec pronesla: „To je vskutku velká chvála, slečno Smithová. Matthew je nadaný botanik a na tyto věci má oko.“

Sevřel se mi žaludek. Nic mě netěší míň než zjištění, že se kolem zakázky bude motat nějaký amatér. Často to bývá pán domu, narozený se stříbrnou lžičkou v puse, který touží rozvíjet svůj koníček. Hodně čte o rostlinách a čas od času se dokonce přiměje kopnout do země, ale většinu práce svěřuje svému často uštvanému zahradníkovi. Zimní prořezávání, když se syrový vítr opírá do tváře. Kopání odvodňovacích příkopů pod horkým sluncem. Lezení po čtyřech a ruční sázení stovek cibulek, aby se na duben vytvořily zvonkové louky. Tyto práce urozeného pána nelákají, a tak nemá žádné praktické zkušenosti se zahradničením, přestože žádá, aby byly jeho názory brány v úvahu.

„Slečna Smithová nám právě ukazuje, co naplánovala pro Highbury, Matthewe. Měl by ses k nám přidat,“ oznámila mu paní Melcourtová.

Pan Goddard se mírně uklonil. „Nerad bych obtěžoval.“

Podařilo se mi udržet úsměv. „To není žádné obtěžování.“

Paní Melcourtová zavolala služku, aby všem přinesla teplejší oblečení. I když svítilo slunce, únorovému dni vládl kousavý chlad, a tak jsme se pořádně zachumlali.

Na verandě jsem jim rychle ukázala, kde bude zrcadlové jezírko, lipová alej a okrajový záhon. Pan Goddard napjatě poslouchal, ruce v rukavicích spojené za zády. Občas se na něco zeptal, ale nic víc.

Pak jsme sešli na místo, kde u domu začínal trávník. „Tady bude branka,“ ukázala jsem za kuchyňskou zahrádku, na místo, kde byla jen štěrková stezka. „Když jí projdeme, ocitneme se v prvním zahradním zákoutí.“

„Čemu je zasvěceno?“ zeptal se pan Melcourt.

„Bude to čajová zahrada. Vybudujeme tam altánek, který zajistí vám i vašim hostům ochranu před sluncem a před náhlými změnami počasí.“

Poprvé od chvíle, kdy jsem začala popisovat zahradu, se paní Melcourtová usmála. „Jak promyšlené.“ Pak na mě pohlédla. „Budou v té zahradě růže?“

„Zamýšlela jsem, že jimi nechám porůstat pilíře altánku,“ odpověděla jsem a ukázala plány, které jsem vzala s sebou.

„Budou to samozřejmě Matthewovy růže,“ řekla paní Melcourtová.

„Helen, slečna Smithová má jistě vlastní dodavatele.“ Pan Goddard mi věnoval omluvný úsměv. „Já do pěstování růží jen fušuji. Prosím, nechci, abyste se cítila nucena měnit plány.“

„Je moc skromný. Mě by velice potěšilo, kdybyste použila Matthewovy růže.“ Přes zdvořilostní pozlátko paní domu jsem vycítila, že je to spíš příkaz než žádost.

Naježila jsem se. Do čajové zahrady jsem naplánovala světle růžovou odrůdu růže mechové zvané „Madame Louis Levequeová“, vyšlechtěnou před necelými deseti lety. Nebyl by problém nahradit ji něčím podobným, ale zásah paní Melcourtové se mi nezamlouval.

Musíš mít na paměti, že zahrada znamená spolupráci, zněla mi hlavou dávná otcova rada. Mělo by to být to nejlepší od tebe a tvých klientů, ale nikdy nezapomínej, že je to příroda, čemu se musíš vždycky podřídit.

A tak jsem potlačila povzdech a řekla: „Jistě se shodneme na vhodné růži do čajové zahrady.“

„A co další, do ostatních prostor?“ zeptala se paní Melcourtová.

„Možná byste mi mohl dát soupis svých zdrojů,“ obrátila jsem se k panu Goddardovi a snažila se neskřípat zuby.

Věnoval mi omluvný pohled. „Nejlépe bude, když se přijdete podívat sama. Wilmcote leží jen šest mil odtud.“

„Na tom jsme se tedy domluvili a co další prostory?“ zajímal se pan Melcourt.

Zhluboka jsem dýchala, odhodlaná udržet si kontrolu nad svými plány. „Za čajovou zahradou bude zahrada zamilovaných, pestře barevná, s vaší sochou Eroze uprostřed, pak pastelová dětská zahrádka s třešněmi a za ní svatební zahrada celá v bílém. Pak vodní zahrada zasvěcená meditacím. Pane Melcourte, pokud vím, jste tak trochu básník?“

Rozzářil se. „Vloni mi vyšla sbírka.“

Adam vždy provedl svědomitý průzkum našich klientů, takže to pro mě nebyla novinka. Stejně jsem ale sehrála překvapení a pokračovala: „Pak vás možná potěší, že jsem naplánovala poetickou zahradu,

hold mnohým velkým básníkům. Pak bude následovat zahrada soch, která představí vaši sbírku, zimní zahrada a levandulová stezka. Dole pak štěrková stezka lemovaná na jižní straně stromy. Za těmi stromy, než se přijde k jezeru, se bude rozkládat divoká zahrada. Vybuduji stezky a kolem je osadím jarními cibulovinami. Divoká zahrada zvolna přejde do lesa a potáhne se až k okraji jezera a k polím statku Highbury House.“

Dívala jsem se, jak ti tři hledí střídavě do plánů a pak na dosti nenápadité, opakující se záhony a trávník, které tvořily zahradu nyní. Chtěla jsem, aby to viděli stejně jako já. Aby pochopili, co tu může vzniknout.

„Bude to překvapující, nečekané.“ Podívala jsem se na prsteny na ruku paní Melcourtové a na kravatový špendlík s perlou pod krkem jejího manžela. „A působivé. Zahrada bude vyprávět příběh, který si vaši hosté budou moci vychutnávat znovu a znovu.“

Manželé si vyměnili pohled. Konečně se pan Melcourt ozval: „Myslím, že máte před sebou náročný úkol, slečno Smithová. S radostí budeme sledovat, jak jej uskutečňujete.“

BETH

21. února 1944

Nejdražší Beth,

pořád mi to připadá zvláštní, oslovovat tě jako „nejdražší“, myslím ale, že tomu přijdu na chuť. Poslední dva dny jsme byli na pochodu, proto ti tento dopis dojde o pár dní později. Doufám, že si nebudeš myslet, že už tě zanedbávám.

Dokonce i v únoru je tu slunce na obloze výš než u nás doma. Zjišťuju, že mi chybí mlha anglické zimy. Zvláštní pomyslení, ještě před pár týdny jsme si s muži z mé jednotky stěžovali na to protivné bahno, které se másm lepilo na boty při výcviku. Válka je skutečnější, než bych dokázal vypsát, ale stejně by to cenzori nepovolili.

Každý den myslím na to, jak jsme spolu mluvili naposled. Možná bych se měl cítit provinile, že jsem tě tak náhle požádal, aby ses stala mou dívkou, jak říkají američtí vojáci. Neplánoval jsem domlouvat se po telefonu, ale chtěl jsem slyšet tvůj hlas.

Když vím, že jsi doma a čekáš na mě, dává mi to sílu čelit tomu, co mě může v bitvě čekat.

Se vší láskou
Colin

Vlak s trhnutím zastavil na stanici Royal Leamington Spa a lidé se začali hrnout z vagónů na nástupiště. Beth se držela zábradlí, snažila se

vybalancovat plátěnou tašku na rameni a nespadnout, jak sestupovala po schůdcích. Jakmile její praktické boty s nízkými podpatky došláply na cement, oddechla si.

Konečně.

Cesta z Londýna trvala dvakrát tak dlouho, než by měla, nespolehlivé spoje byly pro cestování v době války příznačné. A to ještě nezapočítala časně ranní úsek putování ze zemědělské akademie, kde absolvovala školení. Ale teď už byla skoro na statku Temple Fosse, který se měl stát na dohlednou dobu jejím domovem.

Vyvázila si tašku na rameni a vydala se po nástupišti, rozhlížela se po panu Penworthym. Netušila, jak vypadá ani jestli ji mezi všemi těmi cestujícími objeví. Měla se na záchodku stanice Marylebone převléknout do uniformy, jak to doporučovala příručka, jenže ona si uvědomovala, že během téhle cesty vlakem na sobě směla mít své vlastní oblečení naposledy, až do... No, nevěděla, dokdy vlastně.

Její život se teď bude točit kolem půdy, plodin, počasí a sklizní. Během výcviku slychala, že izolovaný venkovský život může být pro městskou dívku jako ona těžký, ale Beth strávila dětství na statku. Věřila, že to pro ni bude něco jako návrat domů. A navíc, dívky přidělené do služby v zemědělství, jimž se říkalo landky, v některých hrabstvích občas organizovaly taneční zábavy v okolních vesnicích a městečkách. Doufala, že ve Warwickshiru to bude podobné.

Dav na nástupišti začal řídnout, lidé mířili do nádražní haly. Vítr jí zvedl vyčesané světlé lokny, připlácla si je zpátky na místo a v tu chvíli zahlédla postaršího muže stojícího u dveří čekárny. V rukou svíral placatou vlněnou čepici a z ramen mu volně visel olivově zelený nepromokavý kabát. Beth nechala ruku klesnout k popruhu své tašky, spolkla strach a vykročila přímo k němu.

„Pan Penworthy?“ zeptala se. Navzdory hrané sebejistotě se jí trochu třásl hlas.

Přejel ji pohledem asi tak, jako by hodnotil krávu na trhu. „Tak vy jste ta nová pomocnice?“

Přikývla. „Jmenuju se Elizabeth Pedleyová.“

„To je dlouhé jméno pro tak malého človíčka,“ poznamenal.

„Rodiče mi říkali Beth. A jsem sice malá, ale mám sílu.“

Ústa mu zacukala. „Vážně? Ta poslední holka, co nám ji poslali, za moc nestála.“

„Co se s ní stalo?“

„Pořád je u nás. Nemůžeme si moc vybírat. A tak paní Penworthyová vymyslela, že si pozveme ještě jednu.“ Přejel si rukou po hlavě a nasadil si čepici. „Paní Penworthyové se nedá odmlouvat, když si něco vezme do hlavy. Tak pojdte. Brzo bude tma.“

Natáhl se, aby jí vzal tašku, ale umíněně si ji držela.

Zafuněl: „Jak je libo.“

Šla za ním po schodech od stanice k vozu s koněm, uvázaným u brány. „Jela jste někdy povozem?“

„Už hodně dlouho ne,“ odpověděla po pravdě. „Moji rodiče měli statek.“

„A už ho nemají?“

„Umřeli.“ Na okamžik se rozhostilo ticho. Stávalo se to často, když řekla, že je sirotek. „Žila jsem u tety ve městě, dokud mi nebylo osmnáct a nevstoupila jsem do Ženské pozemní armády.“

„Benzin si teď šetříme pro statek, jinak jezdíme povozem,“ dodal pan Penworthy.

Beth přikývla, vděčná, že jí nenutí otřepané fráze o tom, jak je mu líto její ztráty.

Sundal postranici a Beth naložila tašku na korbu.

„Chcete jet vpředu, nebo vzadu?“ zeptal se.

„Vpředu, prosím.“

„Jak je libo,“ řekl znovu.

Vylezla nahoru a usadila se. Pan Penworthy si přisedl k ní, chopil se opratí, mlaskl jazykem a kůň vykročil.

Pokud si Beth myslela, že si během jízdy na statek budou povídat, mýlila se. Cesta byla rozježděná a únorový vzduch štípal. Polovinu té doby měla co dělat, aby jí necvakaly zuby, a po zbytek si přidržovala čepici, aby jí neuletěla. Než pan Penworthy zabočil z cesty u cedule s nápisem Statek *Temple Fosse*, připadalo jí, že jí upadnou prsty.

Jakmile kůň a vůz zpomalili, rozletěly se postranní dveře statku. „Lene Penworthy, jak si to představuješ, že necháš to děvče jet celou

cestu z nádraží jen v takovém tenoučkém kabátku?“ spustila vysoká žena opásaná plátěnou zástěrou. „Prochladne k smrti.“

„To je naše paní Penworthyová,“ zabručel pan Penworthy.

Beth se po něm podívala, ale překvapilo ji, že mu ve tváři nevidí rozladění ani znechucení, jen lásku.

„Takže vy budete slečna Pedleyová,“ řekla paní Penworthyová a hrnula se k ní.

„Říkejte mi prosím Beth.“

„Tak dobře, budeš pro mě Beth.“

Žena ji chytla za ramena a nasměrovala do kuchyně. V rohu sálal horkem velký černý železný sporák a na stole ležela nejrůznější nakrájená zelenina. K Beth zavanula vůně dušené směsi, pořádného sytého jídla, až málem zakvílela. Už to byla věčnost, co měla naposledy domácí jídlo.

„Posaď se tu a já ti udělám čaj,“ nařídila jí paní Penworthyová.

Její muž se už chystal posadit ke druhé straně stolu, ale hospodyně prohodila přes rameno: „Ty běž říct Ruth, ať se přijde seznámit s Beth.“

Zhluboka si povzdechl. „Mrknu se po ní, jestli se teda uráčí.“

Jakmile byl ze dveří, řekla paní Penworthyová: „Nesmíš dát na ty jeho řeči. Farnašení není pro každého a Ruth si těžko zvykala. Ale neuško-dilo by jí, kdyby si uvědomila, že už není v Birminghamu.“

„Doufám, že pro mě to bude lehčí. Od desíti let jsem žila se svou ovdovělou tetou Mildred v Dorkingu.“

Pokud paní Penworthyovou zaujalo, proč Beth žila s tetou, a ne s rodiči, nic na to neřekla. Místo toho se zeptala: „A nebude se jí tam v Dorkingu po tobě stýskat?“

Beth zaváhala. „Podle mě je ráda, že taky svým dílem přispěju k válečnému úsilí.“

„Nakrmíš hladovějící Británii?“ ozvalo se ostře. Beth vzhlédla a uviděla, že do kuchyně vešla mladá žena s postavou přesýpacích hodin a záplavou dokonalých zrzavých kudrn. Přestože pro všechny platily oděvní lístky, byla vystrojená ve smetanovém žebrovaném roláku a tvídové sukni. Kdokoli jiný by v tom možná působil staromódně, ale tahle dívka vypadala, jako by se právě chystala servírovat svým hostům nápoje po celodenním lovu.

„Buď na ni hodná, Ruth,“ napomenula ji paní Penworthyová.

Ruth těkala očima mezi ní a Beth. Pak jí tvář zjihla úsměvem. „Dělám si jenom legraci, paní P. Já jsem Ruth Harper-Greeneová.“

Beth se zamračila, když slyšela dvojité jméno. Dívky jako Ruth obvykle dělaly sekretářky nebo pracovaly v telefonních centrálách, kde mohly nejlépe předvádět svůj bezvadný přízvuk.

Potrásla si s Ruth rukou. „Ráda tě poznávám.“

„Dáme si čaj,“ řekla zvesela paní Penworthyová. „Bohužel je jenom heřmánkový, ale co se dá dělat, máme válku.“

Pan Penworthy se k nim přidal až na večeri, která sice sestávala jen z kořenové zeleniny, ale jednoznačně byla to nejlepší, co Beth jedla za celé měsíce. Pak jí Ruth ukázala jejich pokoj.

Jakmile se za nimi zavřely dveře, plácla sebou Ruth na postel. „Děsná nuda. Přísahám, že jestli se brzo nestane něco zajímavého, budu ječet.“

„Penworthyovi mi připadají moc laskaví. Určitě se mi tady bude líbit,“ řekla vstřícně Beth.

Ruth se zvedla na lokti a změřila si ji pohledem. „No jo, tys asi nikdy nežila v Londýně. Ani v Birminghamu. Warwickshire je zklamání, mírně řečeno.“

Beth našpulila rty a pustila se do vybalování věcí.

„Páni, já tě urazila.“ Ruth se zvedla, aby zachytila její pohled.

„Neurazila. Jsem prostě ráda, že budu užitečná.“

„No jo, všichni musíme být užiteční, co?“ odrfkla si Ruth, sáhla do zásuvky a vytáhla pomačkaný balíček cigaret a zápalky.

„Tady prosím nekuř,“ zasáhla Beth o něco důrazněji, než měla v úmyslu.

Ruth vzhlédla s cigaretou visící z pusy. „To se podívejme, myška má zoubky.“

„Nejsem myš. A ocenila bych, kdybys v tomhle pokoji nekouřila.“

„Proč ne?“

„Protože moje tetka Mildred kouří a já to nesnáším.“ Beth se obrátila ke své spolubydlící s rukama založenýma na prsou. „Nemusíme se mít zrovna v lásce, ale musíme spolu vycházet. A bude to lehčí, když se dohodneme hned od začátku.“

Rozhostilo se ticho. Beth neměla moc zkušeností a v podobných vztazích se nikdy pořádně nevyznala. Nechtěla si spolubydlící znepřátelit, sotva ji poznala. Ale Ruth vytáhla cigaretu z pusu a pomalu ji vsunula zpátky do balíčku.

„Promiň. Jsem otravná, když není po mém, a poslední měsíce mi přijde, že nic není po mém,“ řekla.

„Tobě se nelíbí dělat landku?“ zeptala se Beth.

Ruth se zasmála. „Ty nejsi jenom hezká tvářička, vid', Bethy?“

„Neříkej mi Bethy. Zní to hrozně.“

„Já to tady nesnáším, Beth. Nesnáším tu práci a to vstávání, a taky že tu chcípl pes. A nesnáším, že to nesnáším, protože Penworthyovi jsou na mě hodní a trpěliví a já jsem protivná holka.“

„Proč si nezažádáš o přeložení? Nebo nejdeš k WRNS nebo do WAAF?“ zeptala se Beth, přesvědčená, že ženské pomocné sbory námořnictva či letectva by Ruth vyhovovaly daleko lépe.

Ruth sebou zase plácla na postel. „Tam mě nevezmou, protože mě vyhodili z pomocných pozemních sborů.“

Beth si nemohla pomoci, sjela pohledem k jejímu břichu. „Vyhodili?“

„Ne že bych byla v tom nebo tak něco, ty huso,“ rozesmála se Ruth. „Na základně jsem se opila a ukradla důstojníkovi auták. Myslela jsem si, že se rozjedu někam za zábavou, ale narazila jsem do brány. Vážně jsem pitomá. Po tomhle už mě žádné pomocné sbory nevezmou. Landka, to bylo to nejlepší z celé hromady sraček. Branná povinnost nepočká.“

„A tak teď trčíš tady,“ shrnula to Beth.

„Dokud nekápnu na někoho, kdo si mě vezme. Ale ani to by nestačilo, musela bych otěhotnět, teprve pak by mě pustili.“

„To nezní jako ten nejrychlejší plán,“ uznala Beth.

„A co ty? Máš milého?“ vyzvíдалa Ruth.

„Vlastně ano.“ Jak divně to znělo!

Ruth se překulila na břicho a zašklebila se. „Páni, tak povídej.“

Beth se nadechla. „Jmenuje se Colin. Vyrostl na vedlejším statku od nás. Když jsem se odstěhovala do Dorkingu, začali jsme si psát. Taková hloupost – bylo nám teprve deset –, ale už je to osm let a píšeme si pořád.“

Pořád si píší a najednou jsou z nich... milý s milou? Nevěděla vlastně pořádně, jak se to stalo. Jednoho dne těsně po Vánocích, zatímco čekala na instrukce od Ženské pozemní armády, jí Colin zatelefonoval do tetina domu.

„Tak jsem uvažoval... Máme se rádi, ne?“ zeptal se.

„Jistěže ano. Kamarádíme se celé věky,“ zasmála se.

„Budeš moje dívka?“

Sluchátko jí málem vypadlo z ruky, taktak ho zachytila, než stačilo upadnout na zem. „Cože?“

„Přemýšlej o tom. Brzo nastoupíš do výcviku. Mě za pár dní pošlou do Itálie. Nebylo by dobré mít někoho, kdo na tebe bude čekat?“

„Ale Coline, skoro se nevidáme.“

„Píšeme si. A někdy si telefonujeme,“ zdůraznil.

„Ale miluješ mě vůbec?“

„Víc než každou jinou holku, jakou jsem kdy potkal,“ ujistil ji. „Kromě toho, kdo by miloval kluka ze statku jako já, když ne děvče, které znám celý život?“

Ozvalo se v ní svědomí a lítost. „To je pitomost, Coline, a sám to víš. Vypadáš moc dobře.“

A tak se stalo, že než Beth zavěsila, měla navzdory vykrucování chlapce.

„Máš fotku?“ zajímala se Ruth.

Beth sáhla do kufříku pro skicák, který opatrně položila na oblečení. Vytáhla z něj fotku Colina v uniformě, úhledného a pořád jaksi cizího.

„Není špatný,“ zhodnotila ho Ruth. „U jaké je jednotky?“

„První prapor, pluk East Surrey.“

„Kde je teď?“

„Někde v Itálii. Víc říct nemohl.“

„Musí to být hezké, vědět, že je někde chlap, co se těší na tvoje dopisy,“ řekla Ruth maličko toužebně. „Taky si nějakého ulovím, na letecké základně nebo v Highbury House.“

„Co je Highbury House?“

„Takže ti to ještě neřekli?“

„Ne.“